

Katowice, 30.09.2008 r.

BKZ.EK.4045/250/08

Pan
arch. Adam Skrzypczyk
Pełnomocnik Riegler Riewe
Architekten Zt. - Ges. m.b.H
ul. Kilińskiego 46
40-062 Katowice

dotyczy: opinii konserwatorskiej do projektu koncepcyjnego Nowego Muzeum Śląskiego
w Katowicach autorstwa Riegler Riewe Architekten Zt. - Ges. m.b.H z siedzibą w
Graz, Austria

Opiniuję pozytywnie przedstawioną koncepcję budowy nowej siedziby Muzeum Śląskiego, w tym adaptację trzech historycznych obiektów dawnej KWK Katowice do nowych funkcji, z następującymi uwagami:

I. Budynek byłej maszynowni wieży wyciągowej szybu Warszawa (M-8).

Akceptuję zamierzenie adaptacji obiektu na kawiarnię i związaną z nim konieczność usunięcia maszyn, przy spełnieniu warunków konserwatorskich:

- w projekcie budowlanym należy zawrzeć opisowy program remontu, czyszczenia, fugowania oraz impregnacji elewacji ceglanych; niezbędne przemurowania należy wykonać z cegły rozbiórkowej (pozyskanej z likwidowanych obiektów dawnej kopalni), dopasowanej kolorystycznie do istniejącej; zaleca się odtworzenie drewnianej konstrukcji dachu w miejsce płyt żużlobetonowych i eksponowanie jej we wnętrzu; zaleca się docieplenie połączeń; dopuszcza się krycie dachu blachą cynkowo – tytanową na rąbek (w miejsce papy); należy zachować bądź odtworzyć ślusarkę okienną w jej historycznych proporcjach i przedstawić techniczne rozwiązanie problemu nadmiernego przenikania ciepła i skraplania wody na oknach (dopuszcza się szklenie dodatkowe wewnątrz budynku); dopuszcza się przeszklenie dwóch wtórnie zablendowanych otworów w ścianie zachodniej; należy zachować oryginalny wystrój ścian wewnętrznych (glazurowaną okładzinę, pilastry, opaski okienne i parapety), elementy brakujące – odtworzyć (np. parapet); posadzkę należy wykonać z płytek ceramicznych o zbliżonym rozmiarze, powtórzyć historyczny wzór, zachować oryginalne fragmenty posadзки,
- wentylację (klimatyzację) należy projektować sytuując wyloty na dachu, możliwie w głębi rzutu, nie dopuszcza się lokalizacji urządzeń wentylacyjnych na elewacjach, należy przyjmować węgłkowe szafki przyłączeniowe.

II. Budynek byłego magazynu odzieżowego (MS-15).

Akceptuję zamierzenie adaptacji obiektu dla potrzeb Centrum Scenografii Polskiej, przy spełnieniu następujących warunków konserwatorskich:

- wymogi dotyczące ścian ceglanych, detalu, pokrycia dachu, okien, sytuowanie wylotów wentylacji i przyłączy technicznych – jak sformułowane powyżej dla obiektu M – 8,
- należy odtworzyć i przynajmniej częściowo eksponować drewnianą więźbę dachową, wymienić stropy (na spełniające wymogi techniczne); zachować żeliwne kolumny i podciąg; eksponować część ścian ceglanych wewnątrz obiektu; odtworzyć zamurowane okienko w parterze elewacji wschodniej, a na I kondygnacji elewacji północnej – zamurowanie wymienić na cegłę licową rozbiórkową (w miejsce zamurowania

tynkowanego);

III. Wieża wyciągowa Szybu „Warszawa” (MS-79)

Akceptuję zamierzenie adaptacji wieży kopalnianej na wieżę widokową i związaną z tym konieczność dobudowy dźwigu osobowo – towarowego w ażurowej obudowie oraz dodatkowych biegów schodów łączących podesty widokowe, a także konieczność rozpięcia stalowej siatki ochronnej na istniejących balustradach schodów i platform.

Opiniuję negatywnie pomysł wykonania żelbetowej obudowy przy podstawie ramion wieży wyciągowej (z przeznaczeniem na magazyn sprzętu do pielęgnacji zieleni). Zaproponowana obudowa wykluczy możliwość przejścia zwiedzających pod konstrukcją a jej wysokie monolityczne ściany będą przesłaniać widok na teren Muzeum. W projekcie budowlanym należy także zmienić istniejącą obecnie klinkierową okładzinę stóp fundamentowych ramion wieży wyciągowej na inną (np. wykonaną z lastrica płukanego).

IV. Obiekty nowoprojektowane

Dla nadziemnych kubatur nowoprojektowanych obiektów, proszę o wskazanie w projekcie budowlanym materiałów elewacyjnych i detalu (np. balustrad) gwarantujących trwałość, estetykę, łatwość utrzymania w czystości (kamień, tynki mineralne gładkie, cegła klinkierowa, szklenie fasadowe itp.), o kolorystyce harmonijnie powiązanej z naturalną kolorystyką historycznych obiektów pokopalnianych przeznaczonych do adaptacji. Projekt powinien również określać lokalizację, wygląd i rozmiary obiektów i urządzeń technicznych służących wentylacji (klimatyzacji, ogrzewaniu) projektowanej kubatury.

V. W projekcie zagospodarowania terenu należy określić materiały nawierzchniowe dróg i chodników, nawiązując do rozwiązań historycznych.

VI. Projekt budowlany (I – V) należy uzgodnić z miejską służbą konserwatorską.

Dużym walorem przedstawionej koncepcji jest eksponowanie budynków historycznych dzięki umieszczeniu pod powierzchnią gruntu głównej kubatury nowego Muzeum. Adaptacje postindustrialnej architektury do nowych funkcji zaprojektowano z poszanowaniem brył i detalu pokopalnianych obiektów. Przy rozpatrywaniu projektu zagospodarowania całego terenu należy podkreślić znaczenie ciągu pieszego, łączącego obszar nowego Muzeum z położonym w bezpośrednim sąsiedztwie historycznym parkiem. Należy dążyć do rozwiązań mających na celu maksymalne zniwelowanie niekorzystnego „odcięcia” kompleksu muzealnego od terenów parkowych nowoprojektowanej ulicy.

Szczegółnej uwagi - w kontekście kształtowania przestrzeni oraz relacji z nowoprojektowanymi obiektami kubaturowymi – wymagają położone w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowania zespołu szybu „Bartosz”, obejmującego nadszybie z wieżą, maszynownię wraz z wyposażeniem oraz budynek siłowni i hali sprężarek (zespół powstały w latach 1883 – 1895), figurujący w rejestrze zabytków pod numerem A/16/99 i podlegające całkowitej ochronie prawnej.

Należy tutaj przyjąć zasadę harmonijnego powiązania całości inwestycji z nadrzędnym podporządkowaniem nowych realizacji, wartościom zachowanych zabytków postindustrialnego dziedzictwa kulturowego.

Miejski Konserwator Zabytków

mgr Bolesław Błachuta